

100 ZPŮSOBŮ, JAK UŠETŘIT

Ušetřete si na to, co jste vždycky chtěli. Průvodce do časů dobrých, i zlých.

JAK JSTE NA TOM S PENĚZI?

Nemajetní lidé nejsou chudí proto, že nic nevydělají. Spíš proto, že se svými příjmy neumí vyjít a zorganizovat si přehledný, jednoduchý systém. Nezchudnete proto, že si koupíte o kávu více nebo méně. Potíže s penězi vznikají opakovanými chybami v podstatných rozhodnutích.

Finance jsou prací na plný úvazek a některá rozhodnutí dalekosáhle ovlivní váš život na mnoho let dopředu. Je chvályhodné, že se o své peníze staráte a berete tak svou budoucnost do svých rukou. Nebojte se složitější otázky konzultovat s profesionálem, kterému důvěřujete. Ušetříte mnoho času a energie.

Co právě teď řešíte? S čím vám mohu pomoci? Zeptejte se [přímo](#) nebo se [připojte ke svépomocné Facebookové skupině Finanční tipy](#).

Zabývám se finančním poradenstvím více než 10 let. Stejný obor jsem vystudovala na VŠ a po krátkém mezipřistání v marketingu jsem se vrhla na dráhu profesionální poradkyně. Postupně jsem se specializovala na hypotéky a investice. Několik let jsem pracovala jako metodička hypotečních úvěrů ve finančně poradenské společnosti, kde jsem učila a vedla ostatní poradce.

Většina mých klientů jsou rodiny s dětmi. Pomáhám jim dosáhnout na cíle typu naspořit na studia, na důchod, nebo kde vzít na přístavbu dětského pokoje.

Všechna práva vyhrazena. Je nelegální reprodukovat, kopírovat nebo šířit jakékoli části tohoto dokumentu, ať už elektronickými nebo tištěnými prostředky. Nahrání této publikace bez souhlasu autorky je zakázáno.

OBSAH

Jak jste na tom s penězi?	1
Voda, energie, telefony	3
Topení.....	3
Vaření	3
Voda.....	4
Žehlení a Praní.....	5
Spotřebiče	5
Ostatní	6
Nakupování	7
Použit znovu, Použit jinak	8
Vše kolem domácnosti	8
Oblečení, žehlení, boty.....	8
Nábytek a skla, okna.....	10
Praní.....	11
Koupelna a kuchyně	11
Ostatní	12
Děti	12
Zahrada a Zvířata	13
Hodinový manžel	14
Péče o tělo, krásu a zdraví	14
Finance	15

VODA, ENERGIE, TELEFONY

TOPENÍ

Přes noc **zatahujte závěsy**, žaluzie nebo rolety - omezíte únik tepla a zamezíte zároveň příchod studeného vzduchu zvenčí. V létě to naopak dělejte přes den - zabráníte teplu vnikat dovnitř.

Dbejte na kvalitní izolaci svého kotle na tuhá paliva. Snížíte tím poměrně velké ztráty tepla unikajícího pláštěm kotle a ušetřené teplo více využijete v radiátorech. Zaizolujte i rozvody, pokud je nemáte vedené ve zdech.

Existují speciální reflexní fólie, které se dávají za radiátory. Dokážou odrážet teplo zpátky do místnosti. Pokud chcete ušetřit, lze si podomácku vystačit i s alobalem.

Topení pravidelně odvětvušňujte, vzduch v soustavě může zvýšit spotřebu až o čtvrtinu. Ve sklepních prostorech a chodbách tepelně izolujte teplovodní rozvody.

U starších a netěsnících oken a dveří dbejte na kvalitní izolaci, meziokenní těsnění. Jeho pořízení není finančně náročné, i to nezákladnější ušetří značnou částku.

V zimě větrejte krátce a intenzivně. Nepřetápějte místnosti, každý stupeň nad 20 °C zvýší spotřebu energie o 6 %. Nevypínejte topení, když nejste doma, stěny zbytečně chladnou.

Vypínejte ze zásuvky i všechny nabíječky mobilního telefonu, baterii, i pokud nejsou zapojeny v přístroji, ale jen v zásuvce, baští energii. Ročně vás to stojí několik stovek.

Snížením pokojové teploty o pouhý jeden stupeň ušetříte až šest procent energie. Obývací nebo dětský pokoj stačí vytopit na dvacet stupňů, kuchyň na 18 stupňů.

Dbejte na správnou vlhkost vzduchu v bytě, ideální je 40-50 procent. Při nižší vlhkosti musíte vyhřívat o 2-3 stupně tepleji, abyste měli pocit tepla.

Pokojové klimatizace se starají o snížení pokojové teploty, spotřebují však bohužel hodně energie. Používejte je pouze nárazově a jen v případě potřeby.

Pokud máte starší plynový kotel s účinností kolem 80 % nebo nižší, investice do moderního kondenzačního kotle vám ušetří desítky procent provozních nákladů.

Chodíte domů z práce až večer? Pak se vám vyplatí regulátor teploty (termostat). Nastavíte ho podle toho, kdy potřebujete, aby bylo tepleji, když vstáváte, koupete se, nebo relaxujete.

Nezakrývejte radiátory dlouhými závěsy a záclonami, nestavte před ně nábytek, nepokládejte na ně např. oblečení, nesušte na nich prádlo.

VAŘENÍ

Elektrický sporák má delší dobu náběhu do správné provozní teploty, ale zároveň delší tepelnou setrvačnost po vypnutí. S citem lze šetřit energií, pokud tuto vlastnost využijete.

Nedávejte do lednice teplé potraviny. Jednak prudce zvýší teplotu uvnitř a tím pádem i spotřebu, ale také riskujete, že se v nich stejně budou množit bakterie a dříve se zkazí.

Při uvádění do varu zvolte maximální intenzitu ohřevu a při vaření ji snižte. Je vhodné zapínat sporák, až když je hrnec na místě, a vypínat před dovařením.

Při vaření nejvíc ušetříte, když bude mít nádobí rovné dno. Nerovné dno způsobí zvýšení spotřeby energie až o 30 %. Pokud je hrnec o 3 cm užší než plotýnka, spotřebuje 30 % více energie.

Při vaření pokrmů s delší dobou přípravy nebo s potřebou většího množství vody je možné v tlakovém hrnci ('papiňáku') uspořit až 60 % energie (a až 80 % času).

Používejte nádobí z materiálů, které dobře vedou teplo. Například nerezové, nádobí se zesíleným dnem. Docílíte tím rychlejšího ohřevu potravin. Nejhorším 'žroutem' je sice krásné, ale nešetrné smaltové nádobí

Pravidelně kontrolujte a čistěte hořáky vašeho plynového sporáku. Jsou-li zaneseny špínou a mastnotou, spotřeba je vyšší a vaření na nich se zbytečně prodražuje.

Troubu se snažte využívat jen v případě větších kusů masa (asi od 2 kg). Troubu předeheřívajte, jen pokud je to bezpodmínečně nutné a neotvírejte ji zbytečně často. Na menší kusy jde použít remosku apod.

Větší množství vody prodlužuje dobu vaření a vyžaduje větší spotřebu energie. Použije-li se litr vody tam, kde by stačilo čtvrt litru, zvýší se spotřeba energie o 75 %.

Rozmrazování v mikrovlnce spotřebuje zbytečně velké množství energie. Proto potraviny raději vyndejte z mrazničky dostatečně včas před vařením.

Mikrovlnné trouby, které mají zabudovaný gril, můžete výhodně využít i pro pečení a grilování. Dosáhnete tak stejného efektu, jako v klasické troubě, ovšem s menší spotřebou.

VODA

Pořídte si tzv. perlátor, kterými jsou vybaveny některé baterie. Pomocí nich je voda obohacována vzduchem. Díky vzduchu vzniká hustý proud vody, aniž bychom plýtvali.

Protože se spousta vody také zbytečně 'spláchne' do záchodu, je užitečné pořídít si úsporné splachování na WC, které lze kdykoli zastavit či umožňuje zvolit dvě varianty - na tři a šest litrů vody.

Pákové baterie zkrátí dobu nastavování teploty vody, ušetří až 30 procent energie vložené do přípravy teplé vody. Snadněji se s nimi také manipuluje.

Kdo šetří, měl by zapomenout na mytí nádobí pod tekoucí vodou. Úspornější je napustit si dřez. Pro mnohé je překvapivý fakt, že vůbec nejúspornější je pořídít si myčku.

Levnější je sprchování, při kterém se spotřebuje jen třetina teplé vody. Při použití stop ventilu a úsporné sprchové baterie je možné ušetřit dalších asi 30-35 % teplé vody.

Máte-li průtokový ohřívač, nastavte ho na co nejnižší teplotu. Vodu nebudete muset tolik ředit studenou, ale ušetříte na jejím ohřevu. Ideální je do 50 stupňů, více je luxus.

Nenechávejte kapat kohoutky, zvláště s teplou vodou: 10 kapek teplé vody za minutu znamená přibližně 40 litrů za týden, což je finanční ztráta zhruba 400 korun za rok.

Neplýtvajte vodou tak, že při čištění zubů nebo holení necháváte puštěnou vodu. Raději si poříďte pákovou baterii, která zachová zvolenou teplotu vody a můžete ji operativně zavírat.

Pečlivě dohlédněte na to, aby neprotékalo splachování na záchodě. Ročně tak zmizí v záchodové míse nenápadně, ale nenávratně zbytečně stovky korun!

Některé typy zahradních bazénů je možné nechat napuštěné i přes zimu a v na jaře vodu několikrát přefiltrovat.

ŽEHLENÍ A PRANÍ

Postavíme-li žehličku na keramickou desku, zůstane déle horká a nic se přitom nepropálí.

Pračku postavte na rovnou a pevnou podlahu, aby mohlo odstředování probíhat optimálně. Při nerovné podlaze se doba odstředování značně prodlužuje a roste spotřeba elektřiny.

Pro dobré odstředění prádla postačuje již 500 otáček za minutu. Vyšší počet otáček znamená i vyšší spotřebu energie a proto je nastavte jen v případě, že prádlo půjde do sušičky

SPOTŘEBIČE

Při nákupu nových elektrospotřebičů vždy vyberte takový, který má na energetickém štítku označení A nebo A+. I když mohou být o málo dražší, vyplatí se při dlouhodobém provozu. Energetický štítek musí mít každý spotřebič. Je vhodné si zjistit roční spotřebu a porovnat stejný výrobek ve třídě A a například B - zjistíte, kolik ročně ušetříte.

Rozhodně se vyplatí vypínat pohotovostní režim některých přístrojů, jako je televizor, mikrovlnná trouba, video nebo satelitní souprava. I provoz 'stand by' spotřebuje energii za několik tisíc Kč za rok.

Usínáte u televize? Pak používejte režim 'sleep', který přístroj sám vypne v námi určený čas. Ušetříte elektřinu, kterou televizor zbytečně plýtvá po dobu, co spíte (u klasické cca. 100W). Pokud usínáte ve stejnou dobu, vyplatí se použít časový spínač (mechanický už za cca. 200 Kč

Ve všech spotřebičích, které mají filtry (pračka, sušička, myčka) čistěte pravidelně sítko. Ani byste nevěřili, jak výrazně takhle maličkost snižuje spotřebu energie.

Věděli jste, že při používání 50 °C, 55 °C nebo AUTO programů myčky místo programů s vysokou teplotou můžete ušetřit až 84 kWh elektrické energie během jednoho roku?

Pořiďte speciální rozdvojku s vypínačem, do které spotřebiče zapojíte. Večer před spaním, nebo ráno před odchodem do práce stačí vypnout jediný vypínač.

Klasické žárovky používejte jen ke krátkodobému svícení (koupelna, WC, šatna), tam se používání zářivek nedoporučuje, protože časté rozsvěcení jim škodí a zkracuje životnost.

Spořiče obrazovky nesnižují spotřebu energie, proto byste měli v každém případě používat funkci Windows s názvem 'vypnout monitor'. Ideální je po práci vypnout všechny přístroje zcela

Drobné spotřebiče (elektrické holicí strojky, zubní kartáčky) na baterie spotřebují podstatně více energie, než ty, které se dávají přímo do zásuvky. Baterie jsou totiž poměrně drahé.

Pořiďte si znovunabíjecí baterie typu AA a AAA spolu s univerzální nabíječkou. Jestli máte doma hodně elektronických hraček pro děti a jiných přístrojů na baterky, určitě se to vyplatí víc než neustále kupovat baterie. Navíc vám baterky nikdy chybět nebudou.

Plynový bojler stačí naprogramovat na úspornou teplotu 45 až 55 stupňů. Jestliže na plynu vaříte, vždy dávejte hrnce na hořák odpovídající velikosti a používejte pokličku.

Pokud budete přehrávat CD a DVD na běžných přehrávačích, namísto v počítači, ušetříte až čtyři pětiny nákladů. Zmíněné spotřebiče jsou daleko úspornější.

Když každý ze čtyřčlenné rodiny nahradí třikrát za týden vanu sprchováním, ušetří tak domácnost na nákladech za teplou vodu více než čtyři tisíce korun za rok.

Místo klasických žárovek používejte kvalitní kompaktní zářivky (úsporné) - mají 5x menší spotřebu a 15x delší životnost! Jedna vám ušetří několik stokorun ročně.

Naučte se za sebou zhasínat a ved'te k tomu i své děti.

Notebooky jsou ve srovnání se stolními počítači podstatně energeticky úspornější. Pokud přestanete pracovat, musíte síťový zdroj okamžitě odpojit, jinak bude dál odebírat elektřinu.

OSTATNÍ

Hodně se dá ušetřit za telefon. Proběhněte všechny účty, zjistěte, jaké máte tarify a pokud možno vyberte jednoho operátora pro celou rodinu. Ten by vám měl poradit jak nejlépe ušetřit.

Všechny výpisy z různých účtů a SIPO si nechejte posílat elektronicky do mailu. Jeden vytištěný výpis vás stojí až 50 Kč.

NAKUPOVÁNÍ

Jdete do obchodu jen pro máslo a rohlíky? Vezměte si jen malý košíček a zamiřte přesně jen k regálům, kde najdete to, co potřebujete. Nákup není výlet, ale zcela účelná věc.

Kupte celé kuře, je vždy levnější než naporcované. To, co aktuálně nevyužijete, naporcujte a dejte do mrazáku. Bude se hodit příště.

Obvykle je výhodnější kupovat např. maso ve velkém balení. Můžete ho naporcovat doma a zamrazit.

Do obchodu s potravinami nechoďte hladoví. Je prokázáno, že pak máte daleko větší šanci nakoupit i to, co by vás jindy ani nenapadlo a to dokonce i z dražšího zboží.

Přemýšlejte o tom, zda se vám vyplatí jet pro levnější potraviny autem přes celé město. Vždy by vám měla v hlavě k ceně potravin 'naskočit' i cena za dopravu a případně parkování.

Jistě jste už také někdy dostali slevový kupón. Není ostuda ho využít! Někdy se vyplatí i zúčastnit se soutěží výrobců vašeho oblíbeného zboží. Šance vyhrát nejsou malé. Pokud někam už pošlete kód a nějaké soutěže se zúčastníte, nezapomeňte si schovat účtenku od nákupu dotyčného zboží. Bývá to podmínkou vyplacení výhry.

Kupujte jen tolik potravin, kolik opravdu potřebujete. Proto se vyplatí chodit do obchodu s dopředu pečlivě sestaveným seznamem, který si připravíte doma.

Naučte se promýšlet rodinný jídelníček na týden dopředu a podle toho nakupovat. Jídla mohou navazovat za sebou tak, aby se doplnila a mohli jste využít zbylých surovin.

Naučte se ve velkých obchodech koukat do regálů tam, kde se musíte ohnout nebo stoupnout na špičky. To, co je nejdražší, najdete ve výši očí. Ty levnější věci jsou nahoře, nebo dole.

Neberte do obchodu své malé děti. Rozhodně pak neodoláte jejich škemrání o něco dobrého. Nákup s dětmi se podle statistik může prodražit až o čtvrtinu!

Nestyďte se za nákupy v 'sekáčích', na burzách a využívejte inzerátů na internetu a v novinách. Výbavu pro děti na hory lze pak pořídit velmi výhodně. Sledujte i bazárky organizované například místním mateřským centrem.

Nevyhazujte reklamní letáky okolních obchodů a využívejte slevových akcí. Ovšem pozor na to, abyste pak nepodlehli zbytečným nákupům velkého množství.

Nebojte se stát členy klubů spotřebitelů velkých firem – supermarketu, drogerií, obuvi, nábytku... Většinou z toho vyplývají nezanedbatelné slevy, služby zdarma a jiné výhody.

Nekupujte zbytečně balenou vodu. Většina domácností v naší republice má k dispozici kvalitní vodu i z kohoutku srovnatelnou s kvalitou té levné v láhvích.

Sirup a marmeládu si celkem jednoduše můžete uvařit doma z méně jakostního ovoce, které koupíte nebo od zahrádkářů dostanete v sezóně „za hubičku“.

Pokaždé, když vkládáte do košíčku nějakou dražší věc, zeptejte se upřímně sami sebe, zda ji opravdu potřebujete, nebo prostě jen chcete. V druhém případě ji dejte zpátky.

Polotovary (polévky, bramborové kaše a máčky "z pytlíku" ad.) kupujte jen v případě, že jste v časové nouzi. Raději uvařte občas víc a porci zamrazte.

Potřebujete opravit troje boty, nebo zip na kabelce? Zjistěte si, zda se to vůbec vyplatí. Služby bývají někdy stejně drahé, jako nákup nové věci. Vždy srovnávejte nabídku!

POUŽÍT ZNOVU, POUŽÍT JINAK

Kapající svíčky položíme na několik hodin do slané vody. přestanou kapat. Když navíc tekutý vosk hořící svíce posolíme, hoří jednou tak dlouho.

Konce tkaniček se nebudou třepit, když je namočíme do laku na nehty.

Podrážky kožených bot před prvním použitím a i později potřeme lněným olejem. Budou pružnější a vydrží déle.

Pokud nám vyschl krém na obuv, nemusíme ho ihned vyhazovat. Do prasklin nalijme několik kapek mléka, počkáme chvíli, aby mohlo mléko vsáknout, promícháme a můžeme čistit boty.

Punčocháče, které již nenosíme, nevyhazujeme, poslouží velice dobře jako prachovka nebo jako úvazek ke stromům a květinám.

Děravé ponožky dobře poslouží jako jednorázové prachovky.

Dávejte přednost dlouhodobým řešením před jednorázovým – například raději lněné utěrky než papírové, plastové nebo silikonové formičky na led místo „sáčků“ na led.

Nekupujte ty nejlevnější věci, snažte se aspoň o průměrné. Ty nejlevnější často nic nevydrží a za chvíli je musíte kupovat znova.

VŠE KOLEM DOMÁCNOSTI

OBLEČENÍ, ŽEHLENÍ, BOTY

Pyl z ubrusu sundáme nejlépe tak, že na pyl přiložíme opatrně lepící pásku.

Rozteklý asfalt na oděvu nejlépe odstraníme, když na kousek párátka nanese maslo a tím skvrnu potíráme. Máslo asfalt rozpustí. Poté oděv vypereme.

Boty lakovky nejlépe vyleštíme, potíráme-li je plátkem cibule. Poté vyleštíme ještě suchým hadrem.

Při žehlení začněte lnem a bavlnou. Jemné prádlo se žehlí při nižších teplotách, nechte si je proto nakonec. Vypněte žehličku a využijte tak zbytkové teplo.

Sveotr z angorské vlny bude zase jemný, když jej po usušení vyfoukáme prudkým proudem z fénu.

Krepové tkaniny si podrží svou strukturu, když je žehlíme na froté ručníku.

Kvalitní značkové prášky na prádlo jsou sice o něco dražší, ale zaručí lepší vyprání i více zašpiněného prádla i při nižších teplotách vody.

Mycí houby, které účinkem zbytků mýdla ztvrdly, namočíme přes noc do slané vody. Ráno stačí vypláchnout vlažnou vodou.

Ocet používáme místo aviváže při posledním máchání tmavého prádla v pračce. Barvy se osvěží a navíc se odstraní vodní kámen.

Ovocné skvrny vyčistíme kyselinou citronovou nebo vinnou. 1 čajová lžička se rozpustí ve 2 lžičkách vody. Tímto roztokem se čistí čerstvé skvrny

Perte až ve chvíli, kdy máte dostatek špinavého prádla a pračka je vytížená. Využívejte možnosti programu s poloviční náplní, která šetří vodu, prášek i energii.

Perte prádlo raději při nižších teplotách. Stačí i čtyřicítka, předpírku používejte jen v nutných případech, volte krátké programy. Tak ušetříte nejvíce energie.

Slaměné klobouky a košíky nesmí příliš vyschnout, aby se nelámaly, proto je občas dáme na drobný déšť.

Na mastné fleky pomůže krejčovská křída, kterou flek potřeme.

Nečistoty na tmavém oblečení odstraníme snadno lepící páskou, na kterou se vše dobře nalepí.

Trička, košile a halenky nechte pouze krátce odstředit v pračce, pak je pověste rovnou na věšáky. Zůstane jen málo zmačkaných míst a nebudete muset žehlit.

Moli dokáže natropit velkou a nepříjemnou spoušť. Místo drahých přípravků si můžeme pomoci jádrovým mýdlem. Vložíme je tam, kde potřebujeme uchránit textil před tímto škůdcem.

Moli v šatníku nebudou hrozbou, když mezi oděvy položíme pár kaštanů, uschlé listy ořešáku nebo sáček s pomerančovou kůrou.

Mastné skvrny zmizí, pokud je ihned posypeme škrobovou močkou. Po hodině můžeme škrob i se vsáklou mastnotou vykartáčovat.

Kožené kabelky a boty vyleštíme a vyčistíme nejlépe, když je potíráme pomerančovou kůrou, nebo kartáč na leštění navlékneme do kusu starých punčochových kalhot a přeleastíme.

Lakované boty zůstanou déle pěkné, pokud je občas vyleštíte měkkým hadříkem s olivovým olejem.

Semišové boty budou jako nové, když je postříkáme pěnou na čištění kobereců a za chvíli vykartáčujeme.

Záclony budou zářivě bílé, když přidáme k pracímu prášku 1-2 prášky do pečiva.

NÁBYTEK A SKLA, OKNA

Citrónem dobře odstraníte i mušince na oknech a na sklech.

Skleněné stolní desky budou jako nové, když je vytřeme důkladně rozpůleným citrónem a potom dosucha vytřeme kůží na okna.

Barvy na kobercích rozzáříte tak, že jej posypete solí a hrubým kartáčem koberec vykartáčujete. Pak koberec vysajte.

Spousty tmavých teček -stop po mouchách- na oknech, zrcadlech a obrazech rámu odstraníme, když namočíme hadřík do piva a přetřeme.

Ratanový nábytek můžete snadno vyčistit kartáčem namočeným v mýdlové vodě.

Skvrny na neleštěném nábytku se nejlépe odstraní obyčejným mýdlem a houbičkou na nádobí s drsným povrchem. Poté se vytře suchým hadrem. Leské zrcadlo bude jako nové, když je občas umyjeme zchladlým slabým roztokem čaje.

Malé škrábance na skleněné desce stolu můžete odstranit tak, že na měkký suchý kapesník nanese zubní pastu a postižené místo vyleštíte.

Mléčné sklo nejlépe vyčistíme v horké octové vodě a potom vytřeme do sucha.

Mosazné a stříbrné předměty nejlépe vyčistíme zubní pastou a pak opláchneme.

Vytlačená místa na dřevě opět vyhladíme, když na ně položíme přes noc vlhkou houbu.

Záclonové tyče ze dřeva občas potřeme leštěnkou. Kroužky budou lépe klouzat.

Na čišění šperků použijte starý zubní kartáček nebo vatové tyčinky. Zlato a stříbro vyčistíte mýdlovou vodou, opláchnete čistou vodou, vysušte ručníkem.

Na obnovení povrchu lakovaného nábytku vymíchejte půl litru piva s trochou citrónové šťávy a potřete povrch nábytku.

Nábytek otřete jednou za čas dětskými ubrousky. Jediným šmahem odstraňte prach a naolejujte jej.

Nečistotu v zářezech starého nábytku a těsnění ledničky či pračky nejlépe odstraníme starým zubním kartáčkem.

Okenní skla nebo zrcadla vyčistíte do vysokého lesku, pokud je před mytím saponátem omyjete roztokem připraveným z jednoho litru vody a polévkové lžice soli.

Okenní tabule se budou lesknout, když je po umytí vyleštíte starou punčochou.

Olejové obrazy zbavíme prachu i špíny, když je jemně potřeme rozřízlou cibulí, tím se oživí jak malba, tak i rám.

Ořechový nábytek můžete po utření prachu vylestit mlékem.

Do odpařovačů na radiátorech nakapejte šťávu z citronů - provoníte celý byt.

Do bytů se často dostanou mravenci. Položte k jejich cestě směs medu a droždí, zbavíte se jich.

Drahé kameny na řetízcích a špercích čistíme měkkým kartáčkem na zuby namočeným v kolínské vodě.

Jednoduchý trik na utírání prachu z obrazovek TV a PC. Vezměte staré silonové punčochy, natáhněte je na ruku a otřete prach na obrazovce.

Prach mezi žebry radiátoru se dá odstranit koupeným speciál. kartáčem. Když jej nemáme, pomůže nám obyčejné dřevěné ramínko, na které namotáme hadr.

Krásu staré perleti obnovíme pomocí plátku citronu, kterým šperk či knoflík potřeme a poté důkladně opláchneme studenou vodou.

PRANÍ

Skořápky z bílých vajec vložíme do plátěného sáčku a vložíme do pračky k bílému prádlu na vyvážku. Vybělí prádlo.

Bílé ponožky budou stále bílé, pokud je dáme před praním na chvíli do boraxové vody.

Svetry pereme ručně v šamponu, nesrazí se, jsou pružné a krásně voní.

Přezky na montérkách či lacláčích před praním zastrčíme do kapes a zajistíme zavíracím špendlíkem. Ochráníme tím buben pračky před poškrábáním.

KOUPELNA A KUCHYNĚ

Rezavá místa na vaně dobře odstraníme, když místo namočíme a posypeme odbarvovačem na látky. Necháme asi 20 min. působit a pak spláchneme teplou vodou.

Šedivé spáry mezi kachlíky budou zase čisté, když namočíme do čpavku rozředěného trochou vody starý zubní kartáček a spáry vyčistíme.

Hřebeny a kartáče z umělé hmoty důkladně ale jednoduše vyčistíme, když je vložíme do starého povlaku na polštářek a vypereme při 30oC v pračce.

Koupací vanu stejně jako dřez po umytí vydrbeme avivážním prostředkem. Voda po stěnách potom bude lépe stékat a nebude zanechávat obroučky.

Koupelnové baterie nejlépe vyleštíme obyčejným toaletním papírem. Budou jako nové.

Jde vám špatně vyčistit plech na pečení? Nemusíte jej hodinu drhnout kartáčkem – stačí na vlhký plech nasypat sůl a připečená místa třením lehce odstraníte.

Kávovary nemusíme odvápnovat, když na dno nádržky dáme kousek mramoru.

Konvici zbavíme usazenin, jestliže v ní vaříme vodu s plátkem citronu nebo čistým octem asi 20 min.

Usazeniny v kávových a čajových konvicích odstraníme, když přes noc do nich nasypeme prášek do pečiva a zalijeme vodou. Poté konvici důkladně vypláchneme.

Kypřící prášek dobře vyčistí termosku zhnědlou od kávy nebo čaje – nasypete kypřící prášek rozmíchaný v teplé vodě a potom termosku propláchnete.

Vázy s úzkým hrdlem vyčistíme tak, že do nich napustíme vodu a necháme působit tabletu na čištění umělého chrupu. Poté vypláchneme.

Odpadové roury jednoduše a ekologicky vyčistíme, když do nich nalijeme horkou vodu z brambor.

Odpadovou rouru vyčistíme, když do výlevky nasypeme prášek do pečiva a zalijeme octem. Necháme chvíli působit potom proudem vody propláchneme.

Věděli jste, že citrón umí perfektně rozpustit vodní kámen? Stačí vymačkat citrónovou šťávu na postižená místa vodních kohoutků či kachlíček a po chvíli setřít houbou.

Místo prášku na čištění sporáku a dřezu můžete použít ekologickou jedlou sodu. Ve specializovaných e-shopech ji prodávají i v kilovém balení.

OSTATNÍ

Cenové štítky ze skleniček nejlépe odstraníme, když je potřeme malým množstvím oleje. Zbytky lepidla po chvíli setřeme hadříkem a teplou vodou.

Podlahy z PVC vyčistíme a vyleštíme bez námahy, když do vody na mytí přidáme trochu avivážního prostředku.

Plný prachový sáček vysavače snižuje sací výkon a vy musíte nastavit silnější a energeticky náročnější vysávání, nebo vysávat plochu déle. Obojí je náročné na spotřebu.

DĚTI

Není hanba, když mladší sourozenec dědí oblečení po starším. Jestli vám to nevychází, domluvte se s nějakou maminkou, zda by nebyla ochotná vám oblečení přenechat. Dětského oblečení je mezi lidmi obrovské množství a mnohé maminky se ho rády zbaví, protože doma nemají místo.

Kupujte dětem nové oblečení o číslo větší, vydrží jim o sezónu déle.

Jestli máte více dětí, pořídte si jednoduchý šicí stroj. Naučte se udělat opravy typu založení rukávu, nohavic, zašití díry na kolena tepláků, apod. Návody jsou na youtube. Prodloužíte životnost oblečení.

Když koupím dětem bundy a ty nemají poutka na zavěšení (ale i třeba na ručníky, nebo na chňapky) našívám malé textilní barevné gumičky do vlasů.

Křídý a voskovky obalíme až ke špičkám lepící páskou, tím se zpevní a navíc nás nešpiní.

Oslí uši na knihách a sešitech zmizí, když na ně položíme navlhčený savý papír a přejíždíme žehličkou až do vysušení.

ZAHRADA A ZVÍŘATA

Bojíte se, aby váš domácí mazlíček neochutnal některou zelenou krásku v květináči? Od hry s rostlinkami v květináči kočku spolehlivě odradí, když do něj zapíchneme tyčinku skořice.

Jestliže se nedaří psí chlupy odstranit vysavačem ani speciálním kartáčem, můžete zkusit malý trik. Když se jedná o nepříliš velkou plochu, psí chlupy spolehlivě odstraní kousek izolepy.

Drahá chemická hnojiva můžeme nahradit zbytky z kuchyně: kávovou sedlinou, studeným čajem, minerálkou, vodou z uvařených vajíček. Na zahradě se rozhodně vyplatí založit kompost.

Kaktusové trny z prstu odstraním nejrychleji, když na prst kápnu vosk a po jeho ztuhnutí ho seškrábnu.

Kvetení domácích kytek podpoříme, když položíme vedle květníku zralé jablko a spolu s rostlinou překryjeme fólií.

Květináče z pálené hlíny, starší již používané, vypláchneme před dalším použitím octovou vodou – nebudou cítit zatuchlinou.

Rostliny v květináčích mnohem lépe prospívají, když při přesazování přidáme do země piliny v poměru 2:1.

Banánové slupky se výborně hodí jako hnojivo pro růže. Nejlépe je, když je zahrabeme k blízkosti kořenů, kde účinek bude nejvýraznější.

Mšice na zahrádce napáchají škody, zbavíme se jich, když do země nastrkáme stroužky česneku.

Pokud máte dům, nezapomeňte chytat dešťovou vodu do sudů a pak s ní zalévat. Pro zahrádku a rostliny je to rozhodně lepší, než voda chlorovaná a vy ušetříte.

Popel z cigaret se hodí jako levný prostředek proti mšicím a jinému obtížnému hmyzu. Stačí jej nasypat na zeminu do květníku.

Proti kočkám na zahradě jsem usušila použité sáčky od čaje asi 30ks, koupila aroma olejček mátu nebo eukalypt, sáčky jsem důkladně pokapala a rozházela po záhonu.

Proti slimákům do záhonu ponoříme kelímek až po okraj a naplníme jej pivem. Slimáci tam napadají. Rovněž pomáhá slimáky posolit kuchyňskou solí.

HODINOVÝ MANŽEL

Drobné vybouleniny na autě vyrovnáme obyčejným gumovým zvonem, který přisajeme, nepoškodíme tak lak.

Dveře budou mnohem snáze a bezhlučně zapadat do zámku, když šikmou plochu západky potřeme několikrát měkkou tužkou.

Když nábytek stojí delší dobu na stejném místě, zanechá na koberci nehezky stopy. Na stlačenou stopu položte vlhkou utěrku, přežehlete, dobře překartáčujte.

Menší dírky ve zdi můžeme zamazat bez sádry. Stačí do otvorů vtlačit bílou zubní pastu.

Posouvání nábytku je obtížné a proto si pomůžte, když nábytek podložíme kusem hadru.

Tubičky se vteřinovým lepidlem se nám neucpou, když do jejich otvoru zastrčíme špendlík.

Tupé nůžky nabrousíme, když několikrát po sobě nastříhneme smirkový papír.

Vrtání do kachlíků a obkladů je jednoduché, kdy nejprve místo, kde chceme vrtat, přelepíme krepovou samolepicí páskou. Pak teprve vrtáme.

Při vázání balíků používáme mokký provázek. Uschnutím se vypne a je daleko pevnější.

Rozbil se talíř? Malé střípky sesbírejte tak, že použijete navlhčený kousek vaty.

PÉČE O TĚLO, KRÁSU A ZDRAVÍ

Kosmetické tužky na oči a obočí před ořezáváním vložíme na pár minut do mrazáku, nebudou se při ořezávání lámat.

Všechny jedlé oleje můžete použít i jako tělové mléko. Navíc jsou zcela hypoalergenní.

Lahvička od laku na nehty se snadněji otevře, když po prvním otevření potřeme závit vazelínou.

Lak na nehtech vydrží déle, když nehty před lakováním pomoříme na chvíli do slabého roztoku octa.

Na neposlušné vlasy používaly naše babičky místo kondicionérů obyčejné pivo. Stejný efekt přinese natužení vlasů šťávou z citronu, která se aplikuje před konečnou úpravou na umyté vlasy.

Náplast bezbolestně odstraníme, když ji před odlepením potřeme olejem.

Pilník na nehty vyčistíme, když na něj po celé délce nalepíme lepící pásku, po strhnutí je jako nový.

Vůně, kterou máme rádi se bude šířit po bytě, když na žárovku nakapeme parfém, který máme rádi.

Vata namočená do jedlého oleje má stejný účinek jako odličovací ubrousky.

Šampón na vlasy přelijeme do dávkovače na mýdlo, spotřebujeme ho méně.

Vymíchejte trochu jablečného octa s vodou a vypláchněte si roztokem ústa - ústní voda je vhodná i pro děti.

FINANCE

Opravdu potřebujete půjčku? Nemůžete ještě počkat a našetřit si na to, co si chcete koupit? Vždy si dopředu spočtěte, jestli se vám věc vyplatí i po zaplacení úroků.

Poptejte se na to, jaké podmínky a platby při vedení účtu mají jednotlivé banky a porovnejte to s tím, co vám nabízejí a co platíte své bance. Případná změna ušetří stovky ročně

Potřebujete opravdu mít kabelovou televizi, satelitní příjem, předplatné několika časopisů. Udělejte rozumný výběr, a pokud máte oblíbené noviny, předplaťte si je.

Přemýšlejte dopředu. Využijte nabídky cestovních kanceláří na zájezdy, objednané dlouho dopředu nebo naopak na poslední chvíli.

Vyhňte se placení složenek na poště. Zařídte si trvalé příkazy z účtu nebo přes počítač (internetbanking). Ušetříte tak měsíčně i několik stovek, neboť v průměru dáte za jednu 20 Kč.

Vyplatí se stát návštěvníkem místní knihovny. Ušetříte za poměrně drahé knihy a navíc je ve většině knihoven k dispozici i přístup na internet zdarma.

Využívejte rodinných vstupenek, slev nebo bezplatných vstupů. Některá kina, galerie či jiná zařízení mají dny, kdy se vstupné neplatí. Vždy se o to zajímejte předem.

Udělejte si revizi všech poplatků, trvalých příkazů a splátek na svém účtu. Vyplatí se konzultovat s finančním poradcem. Může vám to ušetřit či naspořit tisíce.